

na kolena pest zlata, je od začudenja plosnila z rokama.

— Je li vse to vaše, gospod Krištof, — zaklicala je neverujoč svojim očem.

— Vaše, vaše, dobri in vrli ljudje, — odgovoril je Kolumb. — Nikdar ne pozabim vaše udanosti in hočem to dejanski pokazati... Kako pa živi Jernej z Moniko?

— Oh, gospod Krištof, davno sta se zopet povrnila v Anglijo in ničesa ne izvem o njiju. Toda peljem vas lahko tja, kjer počiva ljubeče srce Filipe.

Globoko ginjen je odšel Kolumb na grob svoje prve žene, Dijegove matere in našel ga je okrašenega z venci in cveticami.

— Ubožica, ubožica, — vzdihnil je Kolumb, — osoda ti ni dovolila, da bi bila priča uresničenju naših načrtov...

Dolgo je Kolumb klečal pred Filipino gomilo, poslavljajoč se od nje za zmiraj, — potem se je odpravil h kralju v avdijenco.

Ko je Kolumb približal se kraljevi prestolnici, mu je prišel nasproti cel sprevod in s častmi so ga peljali na dvor. Ne glede na milostljivi vsprejem vendar Janez II. ni mogel v srcu zatreti neprijetnega čuvstva, ko je slišal o uspehu podjetja, katero je poprej smatral za fantastično, — in nehote je izdal to čuvstvo Kolumbu.

— Kakor se tudi veselim vaše sreče, gospod Krištof, — zaklical je, — vendar se ne morem sprijazniti z mislijo, da bi vaša odkritja ne mogla biti last Portugalske po obljubah sv. očeta in pogodbi s Kastilijo 1479. leta. Ta stvar se mora preiskati.

— Vaše veličanstvo naj blagovoljno odpusti, — je odvrnil Kolumb, — ako se ne morem z vami strinjati. Po povedani pogodbi nisem smel voziti ob bregovih Gvineje in tega tudi nisem storil. Svoja odkritja pod kastiljsko zastavo izvršil sem v krajih, za katere se ni prav nič vedelo in ki niso pripadali nobeni krščanski državi.

— Nadejam se, — odgovoril je kralj, na videz pomirjen, — da to ne da povoda k razporu s Kastilijo. Zato bodite prepričani o moji popolni naklonjenosti, gospod admiral! Vse se bode vam poskrbelo, ker je vam treba k vašim uslugam in za usluge vaših visocih gospodarjev, in vaše zahteve se točno izpolnijo.

— Jaz sem globoko prešinjen s hvaležnostjo za milostljivo postopanje vašega veličanstva z mano, — odgovoril je Kolumb odklanjajoč.

Ko se je avdijenca končala, se je kralj obrnil k svojim svetnikom.

— Vsekako se meni zdi, da Kolumbova odkritja prete z nevarnostjo našim novim posestvom. Kdo ve, če ni našel krajše poti do dežel od nosa Non do Indije, ki so naša last?!

— Popolnoma resnične so vaše misli, — zaklicali so ti svetniki, kateri so prej ugovarjali uresničljivosti Kolumbovih načrtov in katerim je sedaj presedalo njegovo podjetje. Dežele, katere je našel Kolumb, morajo prej ali slej postati portugalske...

— Seveda, seveda! — pritrdili so drugi. Vsa ta odkritja, s katerimi se ponaša gospod Kolumb, niso drugzega kakor nadaljevanje portugalskih odkritij. Po daljših preiskavanjih se bode kastilska zastava morala umakniti naši...

— In kako razžaljivo je govoril ta gospod! — je zaklical ceuski škof, katerega je zmagoviti povrat bolje ponižal, kot vse druge, ker je on bil vedno najzagrizenejši nasprotnik Kolumbovih načrtov. Zdelo se mi je, da se hoče maščevati, ker smo odklonili njegove ponudbe!...

— Ligurijec vsekako zaslučuje kazen. Njegova neumna odkritja škodujejo portugalski državi, in morejo napraviti, da Kastilija začne vojno proti Portugalcem. Njegovo prevzetno vedenje daje nam povoda, da se spremo ž njim in ga spravimo na oni svet, ž njim pa nesrečna odkritja njegova...

Besede zvitega podvornika so kralja vzbudile iz zamišljenosti. Vstal je in tako zaničljivo pogledal svojega svetnika, da je ta pobit pobesil oči.

— Gospoda, — rekel je odločno, — žal, da se nahajajo pri kraljevskih dvorih pogosto ljudje, kateri si prizadevajo pokazati svojo gorečnost in udanost s podlostjo, in slabi vladarji večkrat trpe hudodelstva, ki se izvrše na videz iz udanosti. Kar se tiče mene, zmatram za svojo dolžnost, varovati tujce, katere preganja osoda. Za varnost Kolumbovo dal sem svojo kraljevsko besedo in gorje mu, kdor se bi jo upal rušiti!...

Ne da bi pogledal še svoje dvorjane, je kralj odšel v svoje sobe...

Vzlic izrečeni svoji odločnosti je kralj Janez II., čez nekaj dni se udal svetom svojih dvornikov in poskusil okoristiti se s Kolumbovimi odkritji. Pripravili so brodovje, ki je imelo odpluti v novoodkrite zemlje in zasesti jih poprej, predno more Kolumb izvršiti drugo potovanje. Tako se je vprašanje, komu pripada novi svet, imelo rešiti z mečem. Poveljnikom tega brodovja imenoval se je znan pomorski častnik Francišek de Almejda.

V tem so Kolumbovo ladijo toliko popravili, da je mogla odriniti v morje in odpraviti Palos. Ravno opoldan dne 15. marca 1493. leta je prišel Kolumb v paloško pristanišče, od koder je bil odšel na nevarno potovanje ravno pred sedmimi meseci.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Nekoliko statistike. Prebivalstva zemlje je bilo l 1895. računano okroglo na 1.540,000 000 duš. Posamični deli sveta imajo: Azija 826,000 0000, Evropa 357,000 000, Afrika

164.000.000, Amerika 122.000.000, Oceanija, otoki 7.500.000, Avstralija 3.250.000 prebivalcev. Z ozirom na obsežnost površja pride na vsak štirjaški kilometer: v Evropi 37, v Aziji 19, v Afriki 5, v Ameriki 3, v Oceaniji in v Avstraliji 7 stanovnikov. Jezikov se govori na svetu kakih 2750, všteti narčja. Samo v Afriki se govori kakih 600 jezikov. Evropski glavni jeziki so med seboj v tem le razmerju: angleško govori 120 milijonov, rusko 75, nemško 75, francosko 51, špansko 41, laško 33 in portugalsko 13 milijonov ljudi.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

V tretji seji dne 30. jan. poroča posl. dr. Žitnik imenom finančnega odseka o računskih sklepih ustanovnih zakladov za l. 1895 in o proračunih za l. 1897. Skupna imovina vseh zakladov je znašala 1895. l. 2.003 001 gld. 74 1/2 kr. Računski sklepi in proračun se odobri. — Posl. Luckmann poroča v računskem sklepu zaklada prisilne delavnice za l. 1895. Skupna potrebščina je znašala 138 117 gld. 83 1/2 kr. Poročevalec predlaga da naj se računski zaključek odobri, čemur se pritrdi. Isti poroča o proračunu deželne prisilne delavnice in o raznih prošnjah ter predlaga, naj se prošnja umirovljenega nadpaznika Ant. Štrukelj-a za zvišanje pokojnine, prošnja pazniške vdove Marjete Blažek za podelitev miloščine in prošnja pazniške vdove Ane Hiti za podaljšanje miloščine — odklonijo. Potrebščina zaklada prisilne delavnice je proračunjena na 92.147 gld. Predlogi poročevalcevi se sprejmo in proračun odobri. — Posl. baron Schwegel poroča o računskem sklepa muzejskega zaklada za l. 1895 in o proračunu za l. 1897. Potrebščina je proračunjena na 6800 gld. Računski zaključek in proračun se odobri ter sprejme resolucija, ki gre na to da naj se ustanovi posebni rezervni fond za muzej in naj se končna reorganizacija muzeja odloži do l. 1898, ko bode vlada jela dejati subvencijo, dotlej naj se pa delajo le priprave za reorganizacijo. — Posl. dr. Žitnik poroča v računskih sklepih bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdeniškega zaklada za l. 1895. Potrebščina bolniškega zaklada je znašala 94 259 gld. 20 kr.; ona blazniškega zaklada 77.978 gld. 49 1/2 kr.; potrebščine najdeniškega zaklada pa 3820 gld. 31 kr. Računske sklepe je zbornica odobrila. — Posl. Luckmann poroča o prošnji umirovljenega odgonskega sprevodnika Matija Eppicha za zvišanje pokojnine in predlaga, naj se odkloni, čemur se pritrdi. — Posl. dr. Majaron in tovariši stavijo nastopni samostalni predlog: Dež. odboru se naroča: 1. Da vse občine opozori na dež. zak. z dne 11. maja 1873. št. 24, dež. zak. in jih s poljudno pisanim navodom vspodbudi k ustanovitvi občinskih posredovalnih uradov; 2. da priredi obrazce za uradno knjigo prijav in poravnjav in druge pri poslovanju posredovalnega urada potrebne tiskovine ter za vse to pridobi založnika; 3. da v prihodnjem zasedanju poroča, ali bi bilo za vse, odnosno za katere občine bi bilo uvesti obligatorno posredovalne urade. — Utemeljil bode predlagatelj ta predlog v edni prihodnjih sej. — Prihodnja seja je bila včeraj.

— Državnozbornske volitve v peti kuriji v Ljubljani. Volitev volilnih mož za peto kurijo določena je v Ljubljani na dan 4. marcija. Voliti bo 56 volilnih mož. Volilo se bode po okrajih I. (šolski) okraj voli 8, II. (šentjakovski) okraj 13, III. (dvorski) okraj 18, IV. (kolodvorski) okraj 15, V. okraj predje 3 in VI okraj Vodmat 2 volilna moža. Razglas mestnega magistrata določa, da bota poslovali za I. in II. okraj po 2 komisiji, za III. in IV. okraj po tri komisije in za V. in VI. okraj pa edna komisija. Kje koda komi-

sije poslovale in za katere volilce, pojasnjuje natančneje dotični razglas. Volilski imeniki so do 10 februarja v mestni dvorani v pregled.

— **Kandidature na Štajerskem.** Zaupni možje celjskega in ptujskega okraja so postavili naslednje kandidate: Za peto kurijo gosp. Dragotina Hribarja, tiskarja in urednika „Domovine“. Za kmetske občine gg.: kanonika Lavoslava Gregorca, prof. Franc Robiča, grajščaka Hugona viteza Berkasa in za celjsko mestno skupino odvetnika g. Juro Hrašovca

— **Tržaške razmere.** Občinski svet tržaški je kakor znano zavrnil 200 slovenskih in več drugih reklamacij zaradi volilne pravice v občinski svet. Namestništvo je vsled tega ukazalo občinskemu svetu, da reklamante vpiše mej volilce. Dne 1. februarja se je v seji občinskega sveta tržaškega prebral ta ukaz namestništva, na kar je laška večina izjavila, da odloži mandate. Podal je ostavko tudi župan dr. Pitteri. Ta svoj korak so utemeljili s tem, da ima mestna občina določati o napominani volilski zadevi, ne pa namestništvo in, da se je rušil mestni statut. Lahoni so s tem korakom zopet pokazali svojo brezobzirnost proti vladi, če tudi jih ta vedno gladi. Z ozirom na to, da se občinske volitve že 17. februarja vrše, bo ves konflikt kmalu poravnal.

— **Efektna loterija** s tisoč srečkami se je dovolila kmetijski podružnici v Lescah pri Radovljici.

— **Prvo poluletje** na ljubljanskih srednjih in ljudskih šolah se konča dne 13. februarja.

— **O slovenski šoli v Gorici** razpravljalo je dne 20. januarja upravno sodišče. Razsodba, ki odloči o pritožbi goriške mestne občine glede šolskega poslopja za slovensko ljudsko šolo v Gorici, razglasi se dne 19. februarja.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** so poslali od 1. do 24. januarja t. l.: Podružnica v Trbovljah 44 gld. 40 kr. letnine, podružnica v Brežicah 19 gld. letnine c k poštar v Trojanah gosp. Fr. Monšek 4 gld. 68 kr. iz nabiralnika; moška podružnica v Sežani 31 gld. 49 kr. letnine, rodoljubkinje in rodoljubi v Litiji 50 gld. odkupnine od novoletnih voščil, veleč gosp. A. S. Tolminec 5 gld. kot mesečni prispevek za januarij t. l., moška podružnica v Idriji 39 gld. 74 kr. letnine, gosp. Fr. Peklar v Dolu pri Hrastniku 3 gld. 50 kr. iz nabiralnika, g. Lara Klunova v Škofji Loki 1 gld. 13 kr., gosp. dr. Iv. Rudolf od slov. prevcev v Konjicah nabranih 5 gld. 20 kr., g. Fr. Ban, faktor. „Kat. Tiskarne“ v Ljubljani 5 gld. za novo leto, gosp. c. kr. notar Fr. Čulk 2 gld. 50 kr., kateri znesek ste nabrali gospici Petrejevi v Ribnici na Štajerskem; gostilničar na Bučki gosp. Jos. Selak 2 gld. 50 kr. iz nabiralnika, gosp. Mihael Pesjak iz Kamnegorice 5 gld., g. St. Vdovič na Dunaji 3 gld. 30 kr. nabranih v veseli družbi, na Višnjigori nabranih 7 gld. 50 kr.; gosp. Fr. Cukljati v Št. Gotardu 3 gld. 22 kr. iz nabiralnika, gosp. Iv. Rus z Bleda 50 kr., podružnica v Šempasu 13 gld. letnine, sl. uredništvo Slovenskega Naroda v predzadnjem četrtletju 1896. nabranih 515 gld. 32 kr., veleč gosp. J. Šelih, kapelan v Novicerkvi pri Vojniku, 1 gld. 50 gld.; ženska podružnica v Dornbergu 42 gld. letnine, Solčavski Mohorjani 7 gld. 50 kr., podružnica v Velenji 63 gld. 10 kr. kot I. del podružnične pokroviteljnine, moška podružnica v Trstu 300 gld. letnine, sl. hranilnica in posojilnica v Horjulu 5 gl., g. Fr. Gerec v Pišecah 2 gld., gosp. trgovec Jos. Petrič kot založnik družbinih svinčnikov 76 kron, stari dolg Neimenovane 20 gld., ljubljanski gg. tovariši in prijatelji v Pulji 9. jan. t. l. umrlega gosp. c. kr. poštne kontrolorja F. Berganta 24 gl. mesto venca na njegovo krsto, Šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani 104 gld. 20 kr., gosp. Nik. Sadnikar od moške pedružnice v Kamniku 14 kron in 60 vin., katere je nabrala gdč. Josipina Jeručeva pri veselici v Čitalnici; gosp. učitelj Jos. Stritar 5 gld., katere je nabral o priliki zborovanja „Pevkega društva v Braslovčah“; g. Rajko Pernšek, c. kr.